

### SIGNATURFORKLARING

	Offentlig vej		Parkering
	Skovvej		
	Skovspor, sti		Ruteafmærkning
	Dige		
	Bevoksningsgrænse		
	Løvtræ		
	Nåletræ		
	Lyng		
	Eng, mose		
	1925 Bevoksnings anlægsår		
	Udsigtspunkt		
	Spadsereruter		

### TIL SKOVGÆSTEN

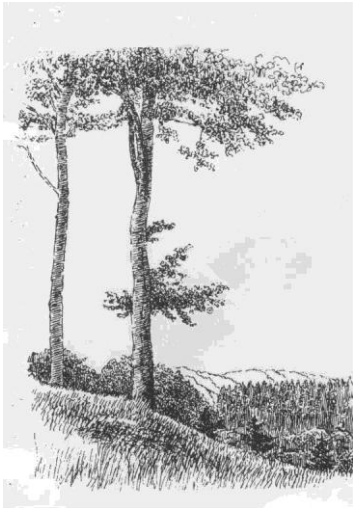
Vi byder Dem velkommen til en vandretur i skoven. Vi beder Dem værne om naturen for at andre også kan få glæde af den. Adgangen har følgende begrænsninger:

- Færdsel må kun ske til fods og på cykel. Færdsel til fods må kun ske ad stier og anlagte veje. Færdsel på cykel må kun ske ad befæstede stier og anlagte veje.
- Hunde skal føres i snor af hensyn til vildtet.
- Brug af åben ild er ikke tilladt.
- Træer og buske må ikke beskadiges, ligesom grene og kviste af pyntegrønt ikke må indsamles.
- Færdsel og ophold må kun finde sted i tiden fra kl. 7 til solnedgang. Støjende adfærd bør undgås.
- Ophold må ikke finde sted inden for 150 m fra beboelses- og driftsbygninger.
- Anvisninger på opstillede skilte skal efterkommes.

I øvrigt er adgangen undergivet Miljøministeriets bestemmelser for færdsel og ophold i private skove. Se skilte ved indkørslerne.

## DRONNINGLUND

Det skovbevoksede og stærkt kuperede terræn nord for Dronninglund hæver sig markant over det ellers ret flade land. Landskabet blev til under sidste istid, da isranden i længere tid lå skråt ned gennem Vendsyssel. Det førte til at der blev dannet en betydelig randmoræne, Jyske ÅS, som her mest består af sand. Jorden er dog hist og her iblandet ler og sten, af hvilke den største er Troldestenen.



Dronninglund Storskov er på 915 ha og ligger i den sydlige ende af Jyske ÅS. Skoven hørte indtil 1800 under Dronninglund Hovedgård og har herefter været ejet af forskellige slægter. Savværket midt i skoven er forpagtet ud, og her laves bygningstræ af det store grantømmer.

Årligt forynges ca. 10 ha skov, hvilket medfører, at der skal plantes ca. 40.000 planter. De nye planter skal i de første leveår hjælpes i konkurrencen med ukrudtet om lys og vand, og derfor slås ukrudtet. Når bevoksningen opnår en alder på 20-25 år, begynder man på de første tyndingshugster.

## BØGESKOVTUREN

Gul tur (3, 5 og 6 km ca. ½ time)

### 1. Knøsen

Vendsyssels højeste punkt, Knøsen, er 136 meter over havet. Bakken er en bronzealderhøj fra ca. 1000 år f. Kr.



Næsten alle kilder hævder at navnet egentlig er Knaghøj og at geodæterne ved en fejl har kaldt det Knøsen. Sagnet fortæller om en herremand der hed Knar og hans svend Knøs. Når de var oppe og se over landskabet tog Knar den højeste top, mens Knøs måtte nøjes med den mindre. Knøsen er måske den mindre kæmpehøj 35 meter østfor.

### 2. Bøgen omkring Knøsen

De gamle bøge omkring Knøsen er flere hundrede år gamle. De stammer fra den tid, da man drev svin på olden i skoven. Svinene åd bøgens frugter – bog – men nogle af frøene blev rodet ned i jorden hvor de spirede og blev til ny skov.

De gamle træer er ved at være udlevede, og derfor er man for længst gået i gang med at skabe ny skov. Frø fra de gamle træer spirer, hvorefter man gradvis fjerner de gamle træer.



### 3. Knaghøj

Knaghuskællingen boede her; hun så normal ud forfra, men bagtil var hun hul.

### 4. Kærlighedsbøgen

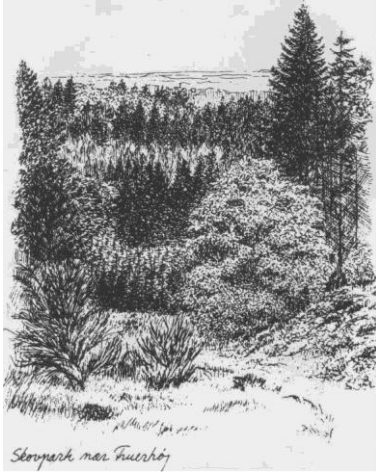
Nær skovens nordkant, i en lavning ved Munkebæk, står Kærlighed! bøgen, der er blevet flittigt besøgt af unge forelskede i tidens løb. Træets rødder omklammer nogle sten, der tilsyneladende er lagt af mennesker, men ingen ved hvorfor de ligger der.

### 5. Kapel

Kapellet af træ er opført i 1938. Det har været benyttet af spejdere, der har ligget i lejr ved Munkebækken.

## 6. Troldestenen

Troldestenen er en rest fra istiden. Den blev kastet fra Knaghøj af Knaghuskællingens søn, Trolden, mod Gammelkirke der ligger SV for Thorup. Men ved et uheld røg stenen skråt bagud. Trolden fik så patten i 7 år, inden de næste sten blev kastet. Før 1880 blev der kløvet over 30 læs skærver fra stenen.



## 7. Gammel Festplads

Her blev der holdt fester med jagtlejerne fra før 1880 og nogle årtier frem. Skovejeren ankom til festen med flere musikanter foran. Fra omkring 1900 stod Albæk-Voer Husflidsforening for festerne hvor der deltog op til 4000 mennesker. Der var udstilling af vinterens arbejder, krotelt, karrusel, dansestrade, optrin mv. Den sidste fest blev holdt i 1922. Festerne var sammen med Hjallerup Marked årets store begivenheder på egnen.

## 8. Marens Kast

Mange steder i landet kendes Kast hvor overtroen sagde at man skulle kaste en pind over først for at undgå uheld på turen – eller for at en omkommet ikke skulle gå igen. I en bog fra 1851 hedder det:

"Omkommer Nogen i Skoven eller udenfor .... da byder christelig Pligt, at hver Vandrer kaster enten en Steen derpaa eller et Riis, for at den Dræbte ikke skal gaae igjen ... i Dronninglund Storskov findes endnu Spor af flere "kaste", der dog ere af Grene."



## NÅLESKOVTUREN

### Blå tur (5km -1/4t)

Nåletræer udgør 2/3 af de danske skove, bl.a. fordi de kan vokse på sandet jord og fordi de vokser hurtigere end løvtræer. Mange steder vælger man i disse år at forøge andelen af løvtræer, fordi det gør skoven mere stabil over for storm, tørke, insektangreb mv. På denne tur ses en række forskellige nåletræer.

### 9. Gammelt jorddige

Straks efter parkeringspladsen krydser man et dige. Det blev sat om skoven omkring 1820 for at beskytte de unge træer mod kreaturers græsning.

### 10. Før Fruerhøj

Rødgranen vokser vildt i bl.a. Sverige, Norge og Tyskland og er den vigtigste producent af bygningstømmer. Ædelgran er fra Mellem- og Europa har blanke nåle og er stabil i storm. Skovfyr stammer fra vore nabolande; den har rød bark og lyse nåle.

Douglasgran stammer fra det vestlige Nordamerika og giver tømmer som er ret modstandsdygtigt mod råd; dens knopper ligner bøgens. Contortafyr eller klitfyr er ret mørk og stammer fra Nordamerikas Stillehavskyst.

### 11. Fruerhøj

Ved den lyngdækkede bakke ses den buskformede bjergfyr fra Alperne, samt skovfyr, eg og bøg. På og omkring Fruerhøj vokser enebær, som sammen med taks er de eneste oprindelige nåletræer her i landet. Med års mellemrum fjernes selvsåede træer og gyvel som kunne skygge lyngen helt væk.

Navnet på højen kan skyldes Christine Halling, som i 1796 arvede Dronninglund efter sin mand, brigadér Halling. Hun lod på højen opføre et "burformet sæde" som kaldtes Brigadérindens stol.



### 12. Efter Fruerhøj

Hvidgran stammer fra Canada og ses på venstre side af stien; den har været brugt meget til læhegn. Sitkagran har stive stikkende nåle og stammer fra Nordamerikas Stillehavskyst. Den plantes meget i disse år og bruges til tømmer:



Japansk lærk er et løvfældende nåletræ. Kæmpegran eller grandis fra det vestlige Nordamerika har lange, blanke nåle og giver lettere ved end rødgran.

## SØMOSETUREN

### Rød Tur

(2 og 3 km -1/2 og 3/4 time)

### 13. Sømosen

Mosen er opdelt i omkring 40 tørveskifter som tilhørte egnens gårde, der havde hver sin parcel til tørveskær. Her har været gravet tørv til efter 1. verdenskrig. Ejerne udlejede retten til at bo her for 2 kr/år til sigøjnere og andre farende folk i perioden fra 1860 til efter 1900 – i 1880'erne var der ca. 40 beboelser og jordhuler her. Den sidste flyttede i 1954. Man kan flere steder se, at der har været gravet ind i skråningen, ligesom der kan ses forskellige haveplanter.

### 14. Langdysse

Fra Glarhus kan man lave en afstikker 600 meter mod vest til Langedejs, en langdysse på 80 m. Desværre er stenene herfra i 1871 brugt til skærver i Hjallerup-Dronninglund-vejen. Under en sten øst for højen blev der i 1878 fundet en møntskat. der var nedgravet i 1288.

### 15. Tjålen

En brønd, oftest kun et kegleformet gravet hul på 2-5 m i diameter. Næsten hvert hus havde sin tjåle.